

FINMAIL **3**

periodiek van de vereniging Nederland-Finland

verschijnt vier keer per jaar, eerste jaargang 1987

colofon

periodiek van de vereniging nederland-finland,
1e jaargang nummer 3, oktober 1987
abonnementen alleen voor leden van de vereniging
nederland-finland
redactie-adres: sloep 342, 9732 cx, groningen, tel 050-420816
redactie: adriaan van der hoeven, paul noordermeer, pepi
reinikainen, anne te velde-luoma
aan dit nummer werkten mee: marjo heikkinen, marja-leena
hellings, katriina kekkonen, bas schot
advertenties: zie redactie-adres
vormgeving: paul noordermeer
zetwerk: govert sips
druk: schroeder van der kolk
oplage: 850
ISSN: 0921-061 1

bestuursleden van de vereniging nederland-finland
voorzitter: r.key, guido gezellestr.12, 1077 wp amsterdam,
020-628723
vice-voorz.: j.brada, postbus 15086, 1001 mb amsterdam,
020-250504
secretaris: j.f.den tonkelaar, eykmanweg 1, 3731 kt de bill,
030-761793
penningm.: e.schut, cartesiuslaan 4, 2341 an oegstgeest,
071-170673
leden: h.van lynden, kapelweg 6, 2587 bf s-gravenhage,
070-555418
e.wuite, groenhoven 835, 1103 na amsterdam, 020-194044
(kantoor): 020-452246 (na 18.00 uur)
r.r.frants, florence nightingalestr.130, 2131 ee hoofddorp, 02503-
15891 (na 18.00 uur)
secretaresse van het bestuur & ledenadministratie: s.strikwerda,
wolkammerstr.36, 1825 dl alkmaar, 072-621988

inhoud

grondslagen van de Finse onafhankelijkheid 2, de Russische
tijd (1808 - 1917)
pimiö päässä - eli Takaisin Hollantiin-syndrooma iskee jälleen
uit de pers
een bureaucratische waterlinie: visum, verblijfs- en
werkvergunning
anders en hetzelfde, in gesprek met de ambassadeur
agenda = minne mennä
boeken - platen
fijnproevers
brieven
eeva-liisa manner - gedichten

dit teken is in alle skandinavische landen
zeer bekend. het staat langs de wegen voor
iets bijzonders, een kasteel,
een vergezicht, enz.enz..
wij kozen het als symbool voor onze winkel,
wij durven te zeggen ook iets bijzonders!
skandinavische vormgeving en exposities.
op het gebied van mode met de bekende merken
VUOKKO en **MARIMEKKO**, op het gebied van
glaswerk met de sierlijke modellen van **IITTALA** en wat dacht u van de
serviezen van **ARABIA**? bovendien organiseren wij regelmatig exposities
van één of meerdere skandinavische ontwerpers.

BRUNT

BERGSTRAAT 18, 6701 AD WAGENINGEN. TEL. 08370-12387

GRONDSLAGEN VAN DE FINSE ONAFHANKELIJKHEID

DE RUSSISCHE TIJD (1808-1917)

H.B.Th. Schot

Overgang naar Rusland

De overgang naar Rusland in het jaar 1808 hing in de eerste plaats met de politieke verschuivingen samen, die de veroveringen van Napoleon in Europa hadden veroorzaakt. Nadat de Franse legers zo goed als heel Midden-Europa onder de voet hadden gelopen, was de Russische Tsaar Alexander I als enige tegenstander van formaat overgebleven. Vooral om deze met de Franse veroveringen te verzoenen had Napoleon er geen enkel bezwaar tegen dat Rusland zich van Finland meester maakte om zich tegen verder opdringen van Zweden te verzekeren. Over dit land waarmee Rusland in de loop van de achttiende eeuw regelmatig om de beheersing van de Oostzee had gevochten, regeerde sinds enige jaren een generaal uit het napoleontische leger, Bernadotte, en niet ten onrechte beschouwde de Tsaar het als een Franse satelliet. Toen Napoleon in 1812 Rusland binnenviel, verklaarde Bernadotte zich echter neutraal om zich later bij de tegenstanders van zijn voormalige chef aan te sluiten. Deze politiek zou hem en zijn nakomelingen geen windeieren leggen. Om het verlies van Finland goed te maken werd Noorwegen aan Zweden toegewezen, terwijl de Bernadottes als enige van de vorstenhuizen, die in de tijd van Napoleon aan de macht waren gekomen, nu nog in Zweden regeren.

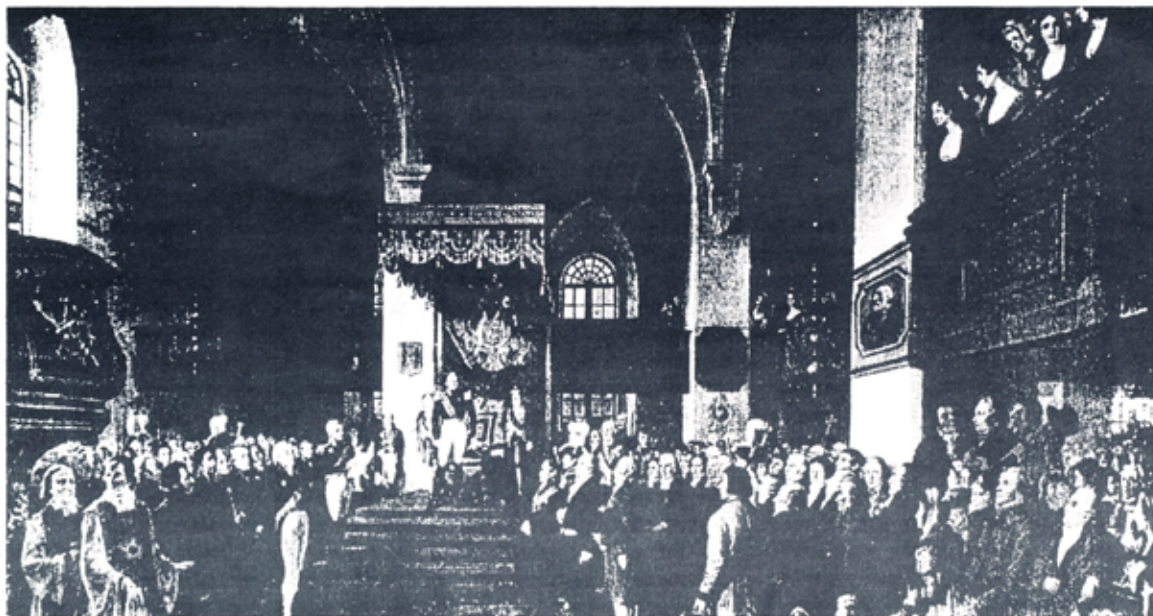
De overgang naar Rusland kwam voor Finland niet uit de lucht vallen. Sinds de Russische Tsaar Peter de Grote in het oostelijk deel van de Finse Golf een nieuwe hoofdstad had laten bouwen - naar zijn beschermheilige St. Petersburg genoemd -, was het centrum van het Russische Rijk gevaarlijk dicht bij Finland komen te liggen. De kwetsbaarheid van Finland was duidelijk aan de dag getreden, toen in de oorlogen van 1713-1721 en 1742-1743 Russische legers het land bezetten. De Finse landheren voelden er steeds minder voor de kastanjes uit het vuur te halen voor de regerende partijen in Stockholm. Elke oorlog tussen Zweden en Rusland bracht immers een fors verlies aan mensen en kapitaal, dat zij veel liever in de bouw van fabrieken en uitbreiding van de handel wilden steken. Een van de nieuwe steden die haar ontstaan aan deze

activiteiten dankte, was de stad Tampere, gunstig gelegen aan een stroomversnelling tussen twee meren en nu nog steeds het middelpunt van de Finse textiel-, schoenen- en machine-industrie. Aansluiting bij Rusland bood veel gunstiger voorwaarden voor een ongestoorde economische ontwikkeling, mits de vrede gewaarborgd werd. Vanaf 1780 zochten enkele Finse politici toenadering tot het Russische hof om de gevolgen van een overgang te verkennen. Onder hen waren zelfs generaals die in 1772 Gustaaf III hadden geholpen bij zijn staatsgreep tegen de Rijksdag, die een eind maakte aan de Tijd van de Vrijheid.

De inhuldiging van Alexander I in 1809

Vooraf tsaar Alexander I bleek naar hun voorstellen te willen luisteren, misschien niet alleen uit berekening, maar ook omdat hij de wereld wilde laten zien dat hij wel degelijk als een modern verlicht vorst een land kon besturen. In een tijd die beheerst werd door de idealen van de Franse Revolutie gold Rusland als een achtergebleven gebied, terwijl Finland zich door zijn eeuwenoude band met Zweden tot een westers land had ontwikkeld. Alexander verzekerde zijn Finse onderhandelaars dat hun land als een apart Grootvorstendom in een personele unie met het Russische vorstendom zou worden verbonden en zich verder geheel zelfstandig met behoud van zijn eigen wetten en instellingen mocht besturen. Onder deze voorwaarden wilden zij hem wel als hun nieuwe landsheer erkennen.

Zodoende werd Alexander I, nog voordat de laatste oorlog tussen Zweden en Rusland was afgelopen, in Maart 1809 op een bijzondere Rijksdag van de Finse standen in Porvoo plechtig als Grootvorst van Finland ingehuldigd. Geheel volgens oude gebruiken - we hebben iets vergelijkbaars nog niet zo lang geleden op de Nederlandse televisie kunnen zien bij de inhuldiging van Beatrix - beloofde Alexander Finland te regeren op basis van de geldende grondwetten, de vroeger door de Zweedse koning verleende privileges en standsrechten te handhaven en vrijheid van godsdienst te erkennen. Daarmee was volgens zijn eigen

verklaring Finland in de familie der naties opgenomen, waaruit zijn toevoorders afleidden dat Finland een zelfstandige staat onder een Russisch vorst was geworden.

Over de betekenis van de inhuldigingsformule rezen aan het eind van de negentiende eeuw, toen Rusland besloot Finland te annexeren, diepgaande meningsverschillen tussen Russen en Finnen. Volgens de Russen was Finland gewoon veroverd gebied en hadden de standen zich op de Rijksdag te Porvoo aan het gezag van Alexander en het Russische Rijk onderworpen. De Finnen daarentegen vatten de toezeggingen van de Tsaar als een traditioneel contract tussen heerser en volk op, waarbij de heerser zich aan de bestaande grondwet bindt. Maar dat was nu juist de grondwet waarmee de Zweedse koning Gustaaf III in 1772 een eind had gemaakt aan de Tijd van de Vrijheid. Daarop was nog in 1789, het jaar van de Franse Revolutie, een aanvullende wet inzake de Eenheid en Veiligheid van het Rijk op gevolgd. Beide wetten samen verleenden de koning vergaande bevoegdheden om zonder tussenkomst van de Rijksdag, de Zweedse Staten-Generaal, wetten af te kondigen en belastingen te heffen, wanneer het landsbelang dat vereiste, uiteraard naar het eigen inzicht van de vorst.

De Finse politieke leiders die de Rijksdag van Porvoo bijwoonden, hadden stilzwijgend aangenomen dat Alexander I deze volmachten niet onbepert zou gebruiken, maar bij het voorbereiden van belangrijke hervormingen en nieuwe wetten eerst advies van de Finse statenleden zou inwinnen. En inderdaad, zolang Finland maar geen bedreiging voor de Russische

veiligheid betekende door zich bij een vijandige mogendheid aan te sluiten of in opstand te komen, mocht, wat de Russen betrof, alles bij het oude blijven. Daarmee toonden de Russen naar Finse opvatting dat zij de zittende machthebbers als volwaardige en loyale partners accepteerden.

De inrichting van een Fins centraal bestuur

De belangrijkste verandering die de Russen in de eerste jaren na de overgang wel moesten aanbrengen, was de instelling van een centrale regering voor het Groothertogdom, die de taken van het vroeger in Stockholm gevestigde Zweedse Rijksbestuur overnam. Om te laten zien dat een nieuwe tijd was aangebroken werd deze nieuwe regering niet in de oude hoofdstad Turku, waar nog steeds de primaat van de Lutherse Kerk resideert, maar in Helsinki gevestigd, waar de Russen onder meer over een sterke vesting, Sveaborg, of Suomenlinna beschikten. Geheel volgens de toezeggingen van 1809 werden de leden van dit centrale bestuurscollege, de Senaat, uit de bevolking van het land gerecruteerd. Naast dit centrale bestuur werd aan het Hof in St. Petersburg een secretariaat voor Finse aangelegenheden ingericht. Als schakel tussen dit college en de Senaat in Helsinki fungeerde de gouverneur-generaal, die tevens de Tsaar in Finland vertegenwoordigde. De eerste gouverneurs gaven de centrale regering veel bewegingsvrijheid, zodat er nauwelijks wrijvingen tussen de hoofdstad en de gemeentelijke en provinciale bestuursorganen ontstonden. Zo werden de grondslagen voor een Fins staatsbestel gelegd.

Rijksdag de medezeggenschap van de Finse bevolking en werd de coördinatie met het lokale en provinciale bestuur verbeterd. Daarnaast werd de zelfstandigheid van Finland op economisch en fiscaal gebied aanzienlijk verruimd, waardoor het land zich verder van Russische bemoeienissen kon bevrijden. Verder mocht Finland zijn eigen postzegels uitgeven en het station in St. Petersburg beheren, waarvandaan de treinen naar Helsinki vertrokken. En tenslotte liet de Tsaar zich door de groep om Snellman overhalen het gebruik van het Fins in het onderwijs en het bestuur te stimuleren. Geen wonder dat Alexander tot op de dag van vandaag als een van de belangrijkste weldoeners van de Finse taal en de Finse onafhankelijkheid wordt geëerd.

De Russificatie

Aan deze betrekkelijk liberale periode maakte de moord op Alexander II in 1881 plotseling een eind. Zijn zoon en opvolger, Alexander III vatte de toenemende terreur van revolutionaire organisaties als het failliet van de hervormingspolitiek van zijn vader op en liet zich door zijn ambtenaren overreden tot scherpe tegenmaatregelen. De censuur werd verscherpt, de politie kreeg vergaande bevoegdheden en allerlei bijzondere wetten en privileges die een slagvaardig optreden van de Russische staatsmacht in de weg stonden of de eenheid van het land bedreigden, werden ingetrokken. Om de haverklap werd de Rijksdag naar huis gestuurd. In deze tijd was ook een nieuwe generatie ambtenaren aan de top van de Russische staat gekomen, die sterk onder de indruk was geraakt van de Duitse eenwording in 1870 en de machtsontplooiing die daarmee gepaard ging. Wanneer het grote Russische rijk er nu niet in slaagde een sterk centraal gezag op te bouwen, zou het weldra in stukken uiteenvallen en tot een tweederangs mogendheid afzakken. In deze gedachtengang was geen ruimte meer voor handhaving van de Finse autonomie. Het Russische staatsbelang ging voor. Bovendien verkondigden de Slavofielen de opvatting dat het land alleen dan een hechte eenheid zou worden wanneer het Russisch overal als voertaal werd ingevoerd. Daarmee werd een oorspronkelijk machtspolitiek doel, bevordering van de eenheid van de staat met een cultureel element verbonden, dat tegen de nationale gevoelens van de niet-Russische bevolkingsgroepen, waaronder Finnen, Polen, Esten en Letten inging. Volgens sommige geschiedschrijvers hadden de Russische ambtenaren nog een reden om zich aan de aparte positie van Finland te ergeren. Terwijl Finse boeren en ondernemers hun produkten onbeperkt in heel Rusland mochten afzetten, werden over goederen die uit Rusland naar Finland werden ingevoerd wel tol geheven.

En dat op zo'n 30 km ten noorden van de Russische hoofdstad, alsof Finland buitenland was!

Oud- tegen Jong-Finnen

Wat voor de Russen hervormingen waren, leek in Finse ogen Russificatie. Door onenigheid binnen het Russisch ambtenarenapparaat en tegenstellingen aan het hof van de tsaar kwam deze Russificatie echter traag op gang. Eerst in de loop van de jaren negentig van de vorige eeuw merkten de Finse leiders dat de Russen de beloften en toezeggingen van 1809 anders uitlegden. Maar over de manier waarop deze politiek het beste het hoofd kon worden geboden, rees een principiële verschil van mening. Volgens sommigen moest men zich niet er toe laten provoceren de belofte van trouw aan de heerser, waarop de overeenkomst met Alexander I van 1809 beruiste, te verbreken. Zij pleitten er voor de Russische politiek met constitutionele middelen te bestrijden, zodat de regering in St. Petersburg de ongehoorzaamheid van de Finse autoriteiten niet konden aangrijpen om de grondslagen van de Finse autonomie helemaal op te ruimen. Zij werden Oud-Finnen genoemd. Volgens de Jong-Finnen kon de Finse autonomie alleen nog door obstructie en burgerlijke ongehoorzaamheid worden verdedigd. Daarnaast eisten de strijd tussen Fins- en Zweedssprekenden, de nood onder de talloze keuterboeren en het opkomende arbeidersvraagstuk de aandacht van Senaat en Rijksdag op.

Op weg naar onafhankelijkheid

Aan de eerste periode van Russificatie maakte de smadelijke nederlaag in de oorlog tegen Japan (1905) een einde. Voor het eerst in de Russische geschiedenis werden algemene verkiezingen voor een grondwetgevende vergadering (Doema) uitgeschreven. Tegelijkertijd werden in de oude zelfbesturende gebieden provinciale parlementen gekozen op dezelfde grondslag. In Finland betekende dit het verdwijnen van de ouderwetse Statenvergadering of Rijksdag uit de Zweedse tijd en de bijeenroeping van een echte volksvertegenwoordiging bestaande uit een kamer en met algemeen kiesrecht door mannen en vrouwen verkozen. De uitslag van deze verkiezingen in 1907, dus bijna een eeuw na de overgang in Russische heerschappij, bracht een radicale ommekeer in de Finse politieke verhoudingen. Oud-Finnen en Jong-Finnen verloren een groot deel van hun aanhang en nieuwe partijen, sociaaldemocraten en een Finstalige agrarische partij deden hun intrede in het parlement. Daarmee was de grondslag voor het moderne politieke bestel gelegd, want deze partijen bepalen nog steeds het gezicht van de Finse politiek.

Op zoek naar een nationale identiteit

Onder deze omstandigheden groeide in de Finse politieke elite de behoefte aan een eigen nationale identiteit, die zich uitte in de woorden: Zweden kunnen we niet blijven, Russen willen we niet worden, laten we daarom Finnen zijn. De man die deze ideeën vorm heeft gegeven, was Johan Wilhelm Snellman (1806-1881), die onder invloed van de filosofieën van Herder en vooral Hegel was geraakt. Herder leerde zijn studenten dat ieder volk een eigen nationaal karakter bezat, dat het niet zomaar als een kledingstuk kon afleggen zonder schade aan zichzelf toe te brengen. Deze volksaard vond zijn neerslag in het cultureel erfgoed, waaronder in de eerste plaats de eigen taal. Het was de belangrijkste taak van de elite van zón volk deze tradities voor het nageslacht te bewaren. Hegel voegde daar nog aan toe dat iedere natie haar identiteit alleen in een eigen nationale staat kon handhaven en verder ontwikkelen. Snellman trok daaruit de conclusie dat Finland zich op zijn culturele tradities moest bezinnen om aan assimilatie aan de Russische cultuur te ontkomen. In dit verband wees hij op de ontwikkelingen in Polen, dat de Russen na een opstand in 1830 hadden ingelijfd en waar zij o.a. het gebruik van de Russische taal hadden voorgeschreven.

Nog voordat Snellman met zijn agitatie was begonnen, verscheen in 1835 de eerste versie van Kalevala, het nationale epos van de Finnen. De van afkomst Finssprekende arts Elias Lönnrot had tijdens uitgebreide reizen in het oostelijk gedeelte van Finland uit de mond van verschillende zangers liederen opgetekend, die hij voor de resten een groot heldendicht van klassieke Homerische afmetingen hield, waaraan hij de naam Kalevala had gegeven. Met dit grootse literaire werk was, volgens tijdgenoten, het definitieve bewijs geleverd dat op het Finse platteland een rijke, eeuwenoude cultuur bewaard was gebleven, die zich met die van andere Europese volken kon meten. De voornamelijk Zweedssprekende elite hoefde zich voor de cultuur van het land niet te schamen. Ook al stuitte Snellmans radicale ideeën op veel kritiek - zo werden zijn volgelingen Fennomanen genoemd -, de gedachte dat de zich ontwikkelende nieuwe staat op een rijke traditie kon bogen, vond wel gretig ingang.

De hervormingen van Tsaar Alexander II

De troonsbestijging van Alexander II in 1855 en de nederlaag van Rusland in de Krimoorlog (1856) luiden niet alleen in Rusland zelf, maar ook in Finland een nieuwe fase in de betrekkingen met het regiem in St. Petersburg in. In Rusland werd - eindelijk - de lijfeigenschap werd afgeschaft, kregen de gereorganiseerde boerengemeenschappen medezeggenschap in

lokale aangelegenheden alsmede het beheer over de landbouwgronden. Ook al moest de Tsaar met de grootgrondbezitters heel wat compromissen sluiten om zich van hun medewerking te verzekeren, toch hoopte hij zo de grondslagen te leggen voor een geleidelijke modernisering en op den duur misschien wel democratisering van zijn rijk. Bovendien trachtte hij met deze hervormingen de groeiende kritiek op het autocratische regiem de wind uit de zeilen te nemen en de basis van zijn macht te verbreden. In dit beleid pasten ook verdere concessies aan de politieke verlangens van zijn Finse onderdanen. Na enig geharrewar aan het hof, omdat de Russische ambtenaren hun greep op het Finse bestuur niet helemaal wilden opgeven, liet hij in een proclamatie weten de Rijksdag, die sinds maart 1809 nooit meer had vergaderd, weer bijeen te willen roepen om in gemeenschappelijk overleg politieke en maatschappelijke hervormingen tot stand te brengen. Echter, aan de grondwet van 1772 zou niet worden getornd. En daarbij legden de Finnen zich neer uit vrees dat de tsaar deze concessie weer zou intrekken. Hoe sterk zich Alexander aan de traditie hield, bleek uit het feit dat deze Rijksdag, die sinds 1862 regelmatig vergaderde, helemaal volgens de Zweedse gebruiken was samengesteld uit vertegenwoordigers van de vier standen, nl adel, universiteit en geestelijkheid, steden en boeren.

Desondanks vergrootte het herstel van de

De nieuwe situatie bracht echter nog geen herstel van de traditionele autonomie. In de haast waarmee de Russische regering de Doema bijeen had geroepen, had zij verzuimd de staatsrechtelijke verhouding tussen de Doema en de tegelijkertijd gekozen provinciale volksvertegenwoordigingen vast te leggen. Ook al konden de partijen in de Doema het tenslotte niet eens worden over de toekomstige staatsinrichting van het Russische Rijk, één ding stond voor hen vast: invoering van een parlementaire democratie mocht geen vierkante centimeter Russisch grondgebied kosten. De leden van de nieuw gekozen Rijksdag in Helsinki hadden dan ook alle reden om het gedrag van de Doema met wantrouwen te volgen. Pogingen om Rusland te democratiseren strandden echter op het onvermogen van de partijen tot hechte samenwerking. Daardoor wist de bureaucratie het verloren terrein spoedig te herwinnen. Ondergronds werd Rusland rijp voor de revolutie.

brieven

Geachte redactie,
De Vereniging Nederland-Finland heeft o.m. als doel het bekendmaken van de Finse cultuur in Nederland. Zou het niet een idee zijn om in het blad een of meer vertalingen op te nemen van (korte) verhalen en gedichten van Finse auteurs? Ik denk hierbij aan korte verhalen van o.a. Minna Canth, Sillanpää en Salama. Voor de oudste schrijvers is in ieder geval geen auteurs-, vertaalrecht meer verschuldigd. Door het publiceren van vertalingen kan wellicht de publicatie van Finse literatuur in ons taalgebied worden bevorderd.

Gerard Rijerse
Zeist

De Finse literatuur staat hoog op ons lijstje van onderwerpen. Naast het publiceren van Finse literatuur is informatie over actuele uitgaven van Finse boeken of boeken over Finland een vast onderdeel in dit blad.
red.

fijnproevers

Kaalilaatikko

- 1 kg keräksaliä
- 1 dl puuronisia
- 4-5 dl lihalientä
- 1-2 sipulia
- 400 g jauhelihaa
- 1/2 tl mustapippuria
- 1-2 tl meiramia
- 1 tl basiikkaa
- (suolaa)

Suikaloi kaali ja hienonna sipulit. Pane riisisuurimot kiehumaan suurehkoon paksupohjaiseen kattilaan lihaliemeen. Lisää joukkoon hienonnettu kaali ja sipuli. Hauduta hiljalleen väliä sekoittaen, kunnes kaali on pehmeää ja lihaliemi imeytynyt riisiin (n.15 min.). Sekoita jauheliha joukkoon pieninä nokareina ja hauduta vielä hetki. Mausta seos. Lisää tarvittaessa suolaa. Kaada seos voideltuun uunivuokaan. Kypsennä 200 asteen uuninlämmössä runsas tunti. Tarjoa lisäksi puolukkasurvosta tai etikkasäilykkeitä.

Ovenschotel met kool en gehakt

- 1 kg witte kool
- 1 dl witte rijst
- 4-5 dl bouillon
- 1-2 uien
- 400 g gehakt
- 1/2 theelepels zwarte peper
- 1-2 theelepels marjolein
- 1 theelepels basilicum
- (zout)

Snijd de kool in reepjes en hak de uien fijn. Breng de bouillon aan de kook in een flinke pan met dikke bodem. Voeg hierbij de rijst, de gesneden kool en de gehakte uien. Laat dit onder af en toe roeren op een laag vuur stoven tot de kool zacht is en de bouillon door de rijst opgenomen (ca.15 min.). Maak van het gehakt kleine balletjes en meng deze door de kool. Laat het mengsel nog even op een laag vuur stoven. Voeg peper, marjolein, basilicum en eventueel zout toe. Doe het koolmengsel in een ingevette overvaste vorm en laat het geheel in een voorverwarme oven van 200 graden C in ongeveer 1 uur gaar worden.

NIEUWE BANKBIJETTEN

In november komen de nieuwe biljetten van 500 en 10 FM in roulatie. Op de voorzijde van het biljet van 500 staat Elias Lönnrot afgebeeld, op de achterzijde is een boslandschap weergegeven. Paavo Nurmi siert het biljet van 10 mark. Voor de keerzijde daarvan heeft men heel toepasselijk voor het Olympisch stadion gekozen. De oude biljetten blijven geldig.

CULTUUR IN LITERATUUR

De Finse filosoof Georg Henrik von Wright vreest dat de nationale culturen haar eigen karakter zullen verliezen onder druk van o.a. de technologische veranderingen, die een internationale gelijkgeschikeling mogelijk maken. Katarina Eskola, o.m. docent sociologie aan de universiteit van Helsinki, onderzocht of daar in de boeken die de Finnen tegenwoordig het meest lezen iets van te merken is. Ze verwijst naar de grote veranderingen die zich in de jaren zestig en zeventig in Finland hebben voorgedaan op het gebied van de middelen van bestaan en het schoolwezen en naar de verstedelijking. Is daar nu in de populaire boeken wat van terug te vinden?

Haar antwoord is negatief. De Finse cultuur lijkt nog niet bedreigd te worden door internationale cultuurprodukten die razendsnel door de moderne communicatietechnieken verspreid worden. De meestgelezen auteur van de afgelopen decennia is Väinö Linna. Schrijvers die zich kritisch opstellen, zoals Hannu Salama, worden verworpen. Waarom houdt men vast aan bijvoorbeeld de *Onbekende soldaat*? Onderzoek heeft uitgewezen dat Linna, die doorgaat voor een arbeidersauteur, juist dat agrarisch Finland uitbeeldt, dat tot stand kwam in de jaren 1950. In die tijd kwam er een verzoening tussen de bevolkingsgroepen tot stand. Het dorp leefde nog, de neergang van de boerenstand was nog niet begonnen.

In het Finland dat aan het bijkomen is van de grote veranderingen leest men graag literatuur die in de eraan voorafgaande agrarische maatschappij speelt, als de klassenstrijd aan het verdwijnen is. Het is daarom niet verwonderlijk dat Salama, die juist niet die eendracht beschrijft, maar alles op losse schroeven zet, niet op algemene waardering hoeft te rekenen. De helden van Linna werken hard, en dat geldt ook voor die van successchrijver Kalle Päätalo. Dat het verhaal soms langzaam voortschrijdt en dat er dialect in gesproken wordt, lijkt de Finse lezers niet zo te deren. Wat dat betreft, zegt Eskola, lijken de Finnen te lezen zoals ze spreken. Haar conclusie is dat in het huidige Finland de realistische literatuur, waarin plaats, tijd, waarden en taal ver verwijderd zijn van het moderne verstedelijkte leven populair is bij brede lagen van de

bevolking. In die literatuur wordt de vroegere agrarische maatschappij uitgebeeld, waarin de klassen elkaar nader komen, de mensen hard werken en de familiebanden sterk zijn. Zij verwacht dat deze tendens zal blijven bestaan tot in het laatste decennium van deze eeuw. Dan zullen de banden van de meerderheid van de volwassenen met het platteland zo verslapt zijn, dat iedereen de vrijheid en de mogelijkheid heeft zich los te maken van de boerencultuur. En dat zal zich ongetwijfeld weerspiegelen in de literatuur.

GRAFMONUMENT KEKKONEN

Op maandag 30 augustus is op de begraafplaats Hietaniemi in Helsinki tijdens een korte, sobere plechtigheid het grafmonument voor de voormalige president Urho Kaleva Kekkonen onthuld. De huidige president, Mauno Kolivisto, vergeleek zijn voorganger met het materiaal waaruit het monument is gemaakt: graniet. *Zijn karakter was sterk als de Finse rotsbodem.*

Het grafmonument is gemaakt door de beeldhouwer Harri Kivijärvi (1931), die ook het monument voor J.K.Paasikivi aan de Mannerheimintie in Helsinki heeft ontworpen. Zijn opdracht was zeker niet gemakkelijk. Een allegorisch figuur of een gelijkend portret zou te voor de hand liggend zijn geweest en van gebrek aan fantasie hebben getuigd en zo geen recht hebben doen wedervaren aan de bijzondere figuur die Kekkonen was. Aan de andere kant zou een volledig abstract gedenkteken waarschijnlijk weer de

discussie over de onbegrijpelijkheid van de moderne kunst hebben doen oplaaien en dus te controversieel en niet geschikt voor het onderwerp zijn geweest. Kivijärvi heeft het probleem evenwel naar inhoud en vorm zo bekwaam opgelost, dat men niet snel een indrukwekkender grafmonument zal vinden.

Het gedenkteken is gehouden uit zwartgrijs dioriet uit Midden-Finland en de bovenzijde is glimmend gepolijst. De hoogte van het werk is 80 cm, de breedte 280 cm en de diepte 200 cm. Het gaat dus om een horizontale grafsteen, maar het formaat en de hellende zijden doen wat denken aan een grafheuvel of zelfs aan een oudegyptische mastaba. Het geheel maakt een monumentale indruk. Op het gladde oppervlak verheft zich een aflopende, gedraaide vorm. Het is een voor, een ploegsnede, maar zo tot de kern teruggebracht dat het bijna lijkt op een golf. De door Kivijärvi gecreëerde vorm symboliseert de boog van het leven. De vore komt uit de grond op en verdwijnt er weer in en de in beide richtingen doorlopende groef laat zien dat het werk niet ophoudt, ook al is de ploeger er niet meer.

Het grafmonument lijkt verbonden met de thema's uit Kivijärvi's werk uit de jaren zestig. Toen onderzocht hij evenals andere beeldhouwers de weegschaalvorm, een soort plastisch landschap, dat de toeschouwer schuin omhoog moest bekijken. Het onderwerp en de sokkel smolten vaak samen tot één vorm. Dat is ook het geval bij het grafmonument voor Kekkonen.

Harry Kivijärvi

● **Eläimiä kuolleina**
Eläinmuseo on auki yleisölle
ma-pe klo 9-14. Osioite on Pohjois-
kuolleita ja muutamista on vain
luut jäljellä.

PIMIÖ PÄÄSSÄ

ELI TAKAISIN HOLLANTIIN-SYNDROOMA ISKEE JÄLLEEN

Pepi

Se tulee yhtä varmasti kuin kesän jälkeen tulee syksy, loman jälkeen arki ja aurinkoisimmankin, kirkkaimmankin päivän jälkeen yö. Siihen saa varautua tai olla varautumatta, se tulee kuitenkin. Ja kun se tulee, se käy luihin ja ytimiin. Se mellastaa mielin määrin tahdostariippumattoman hermoston, aineenvaihdunnan ja psyyken alueilla. Muodossa tai toisessa, ilmiänsuulnasta ja vahvuudeltaan vaihtelevana, sen kokee yhä uudelleen määrältään nimeämätön joukko hollanninsuomalaisia. Halusi tai ei. Tiedosti tai ei. Myönsi tai ei. Kysymys on TAHO-syndrooma eli Takaisin Hollantiin ilmiöstä.

Artikkelin laatijan kimppuun iski kyseinen tauti tänä syksynä aikaisempia vuosia rajummalla voimalla. Kenties syynä oli kokonaisen vuoden pituinen työllisyysjakso Suomessa, Hämeen sydämessä. Suvun kauhuksi ja tuttavapiirien yllätykseksi olin näet edelliskesänä, kahdeksan vuoden kotiäitiyden jälkeen, jättänyt pullat uuniin ja sanonut miehelleni:

- Nyt tai ei koskaan! Haluan kokeilla onko minusta enää mihinkään!
Onneksi mieskin ymmärsi olevansa yksinäisyyden ja rauhan tarpeessa ja antoi vaimonsa mennä. Poikani pääsi Suomessa lastentarhaan, minä hain suurella vaivalla asunon ja sain kaikkien ihmeksi töitä toimittajana lehdestä, jossa vastassani oli puolentusinan miehen dynaaminen joukkue. Lehti oli uusi ja päätoimittaja muistutti ihmistä. Sain vapaat kädet kirjoittaa. Säilyttelin hämäläisiä vähemmistöillä, mielenterveysasioilla, ulkomaalaisilla, eriuskoisilla ja toisinaanajattelijoilla. Näkyi Hollanti sittenkin tehneen vaikutuksensa. Mutta lupauksesta palata vuoden kuluttua takaisin piti myös tehdä totta. Auto pakattiin täyteen kirjoja ja muuta rompetta. Asunto siivotettiin, paperisota käytiin jälleen ja ystävien kanssa pidettiin läksijäisjuhlat pohjanmaan kautta. Olisi luullut, että hyvillä mielin palannut takaisin Hollantiin, kun asiat kaikin puolin olivat menneet suunnitelmien mukaan ja epäuskoisimmatkin olivat lähtöaikeistani kuullessaan valmiita palauttamaan maineeni.

Vaan kuinkas sitten kävikään
Täkäläisen talomme takana kasvaa rivi korkeita

popeleita, jotka estävät naapurin kerrostalon asukkaita luokittelemasta onko pyhäpäivän lounaspihvimme raaka, kypsä vai jotakin siltä väliä. Muutenkin popelit ovat kauniita; pitävät tuulella liplattavaa ääntä ja antavat tunnun metsän läheisyydestä. Tai antoivat. Jo matkalla Kölnistä Maastrichtiin, jossa Hollannin kotini sijaitsee, mieleeni nousi aavistus. En osannut nimetä sitä, mutta jotakin hirvittävää se oli. Olisiko se johtunut siitä, että autoa ohjaava mieheni oli kotia lähetyttäessä käynyt entistä hiljaisemmaksi.
- Kuka \$&%½?! on kaatanut popelit?!!
Eläimellinen, kuin alkuäidin kidasta nousut tuskanhuuto, oli suomalaisen shamaanien jälkeläisen parkaisu, kun hän ensitöikseen talosta puutarhaan astuessaan teki tämän hirvittävän havainnon: Kaikki popelit oli joko lyhennetty torsoiksi tai - kuten seinänaapuri oli antanut tehdä - kaadettu kokonaan pois. Kerrostalon asukkaat eivät tästä lähtien televisiota tarvitsisi. En ilmeisesti tarvitsisi minäkään. Voimaton, mieleton raivo riehui sisikunnassani ja ajattelin hakea heti köydenpätäkää joko itselleni tai jollekulle muulle. Mies kuuli kunniansa, kun ei ollut minua asiasta varoittanut. Yritin turruttaa tuskani siivoamalla taloa. Se olikin jäänyt arveluttavaan kuntoon jo Suomeen lähdettyäni.
- Päässäni on täytynyt olla legioona hämähäkkejä. Muuten ei voi olla mahdollista, etten jo vuosia sitten ole voinut luopua kaikesta

tästä rojusta, mutisin puoliääneen roskasäkkejä täytellessäni, kun ulkona helotti menneen kesän lämpimimmät päivät.

Kuin salama sysimustalta taivaalta

Viikon verran selvisin kuta kuinkin.

Verenpainemittari olisi kuitenkin tuon tuostakin näyttänyt vaarallisia lukemia, jos sellaista olisi ollut käytettävissä. Huolimatta muutamista mieltälämmittäivistä seikoista, tulistuin liian herkästi kompastellessani kaupungilla koirankakkoihin, varsinkin, kun vuosia olin kyennyt - ilmeisesti jonkinlaisen kuudennen aistin avulla - kasat edes jalkoihini katsomatta väistämään. Tai kuunnellessani Maastrichtin murretta, jota kaikki syntyperäiset maastrichtilaiset puhuvat ja jota kukaan muu kuin maastrichtilaiset eivät ymmärrä tai juostessani keittiön läpi niin nopeasti kuin suinkin ikään kuin peläten, että uuniin jättämäni pullat olivat siellä edelleenkin.

- Tänäänkin syödään sitten suoraan kiinalaisesta, ilmoitin miehelleni, joka työn raskaan rasittamana tuli kotiin.

Kaikki olisi kai sitten jotenkin vielä mennyt, jollemme olisi koko perheen voimin, mies, poika ja minä, lähteneet paikalliseen herkuttelutapahtumaan kaupungin keskustaan. Siellä piti olla viihtyisää. Torvimusiikkia ja laulua. Koluissa juustoja, viinejä ja kaljaa. Ja iloisia ihmisiä. Kun saavuimme Vrijthofille, tapahtumapaikalle, jonka nimi viittaa sen aikaisempaan käyttöön hautausmaana, pilviä alkoi kasaantua jo entisestään pimenevän pääni yläpuolelle.

- Minä en kestä tätä! Pitääkö minun taas kestää tätä? vaivuun nyyhyttäen penkille torvisoittokunnan vaimentaessa puheeni kuulumattomiin, vaikka eihän sitä toki muutenkaan kukaan olisi ymmärtänyt. Se siis tapahtui jälleen. TAHO iski taas. Seuraavana yönä kurkkuni paisui. Koko pääni oli kuin elefantilla. Ajatus kulki hitaasti, jos lainkaan. Kuume nousi ja mieliala laski - vieläkin alemmas, missä se oli yrittänyt pysytellä. Ilmiasultaan tauti oli tällä kertaa jonkinlainen sikotauti-rutto-malaria-yhdistelmä. Mutta lääkäriin en suostunut menemään.

- Mitä se vaikuttaa. Kaivakaa hauta, sanoin. Viikon kärsittyäni sängyn pohjalla maaten, seurassani synkät ajatukset ja pari sielunhoidollista eeposta, rohkenen jo katsoa työhuoneeni ikkunasta ulos. Olin siirtänyt kirjoituspöytäni yläkerran vierashuoneeseen, joka on sellaisella kohdalla, ettei kaadettujen poppeliin jättämä aukko näy. Nyt katselen saksanheisipuussa mustia marjoja syöviä kottaraisia ja varpusia. Se on - tiedän sen entuudestaan - merkki toipumisesta. Tai ainakin sinne päin.

Kun TAHO iskee, vastaanpaneminen oikeastaan vain pahentaa tilannetta. Parempi on olla viikon, pari reilusti alankomaissä. Jos tauti ei ole kuolemaksi, niin siitä selviää. Läpeensäkoettuna se jopa lisää elämisenmakua.

Als TENE toeslaat, verergert het de situatie eigenlijk alleen maar als je je ertegen probeert te verzetten. Het is beter een week of twee doodgewoon in mineur te zijn. Als de ziekte niet dodelijk is, dan kom je er doorheen en verhoogt het zelfs je levenslust.

Een donkere kamer in het hoofd - of het Terug-in-Nederland-syndroom slaat weer toe

Het komt even zeker als na de zomer de herfst, na de vakantie het leven van alledag en na de meest zonnige, heldere dag de nacht.

Je kunt je erop voorbereiden of niet, het komt altijd. En als het komt, gaat het door merg en been. Het woedt naar hartelust in het van de wil onafhankelijke zenuwgestel, de stofwisseling en de psyche.

In de een of andere vorm, in steeds wisselende gedaante en hevigheid, ondergaat een onbekend aantal Nederlandfinnen het steeds weer. Of ze willen of niet. Bewust of onbewust. Of ze het toegeven of niet. Er is sprake van het TENE-syndroom oftewel Het Terug-in-Nederland-verschijnsel.

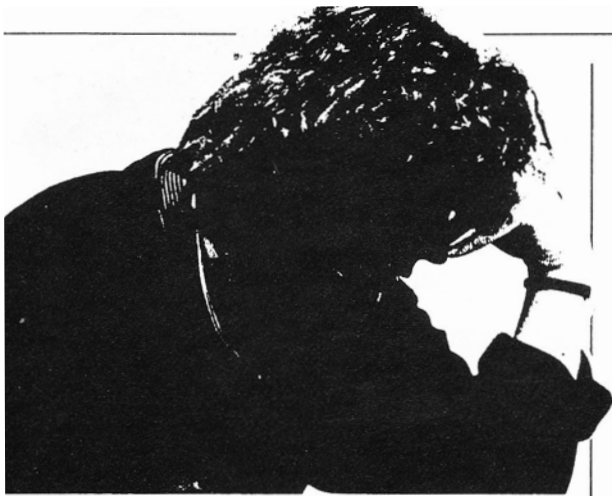
Schrijfster van dit artikel werd deze herfst erger dan voorgaande jaren getroffen door de ziekte in kwestie. Wellicht was een heel arbeidsjaar in Finland, in het hart van Häme, hier debet aan. Tot ontzetting van de familie en tot verrassing van vrienden had ik namelijk vorig jaar zomer na acht jaar huismoederschap de boel de boel gelaten en tegen mijn man gezegd:

- Nu of nooit! Ik wil uitzoeken of ik nog iets kan!

Gelukkig begreep mijn man dat hij ook nodig aan rust en eenzaamheid toe was en liet zijn vrouw gaan.

Mijn zoon kon in Finland in een creche; ik vond na veel moeite een huis en kreeg tot ieders verwondering een baan als redacteur bij een krant, waar ik opgewacht werd door een team van een half dozijn dynamische mannen. De krant was nieuw en de hoofdredacteur leek menselijk. Ik kreeg de vrije hand bij het schrijven. Ik bracht de mensen uit Häme aan het schrikken met minderheden, zaken over de geestelijke gezondheid, buitenlanders, anders- en somsdenkenden. Nederland bleek toch een stempel op me gedrukt te hebben.

Maar de belofte om na een jaar weer terug te keren moest ook waargemaakt worden. De auto werd volgepakt met boeken en andere rommel. De woning werd schoongemaakt, de papierwinkel werd wederom doorgeworsteld en met vrienden werd het afscheidsfeest tot de laatste snik gevierd. Je zou denken, dat ik met een opgewekt gemoed terug naar Nederland ging, daar de zaken alleszins volgens plan waren verlopen en zelfs degenen, die bij het horen van mijn plannen tot vertrek het

meest sceptisch waren geweest, waren weer bereid in mijn goede naam en eer te geloven.

Maar wat gebeurde er toen

Achter ons huis in Nederland staat een rij hoge populieren, die het de bewoners van de naburige flat belet te beoordelen of onze zondagse biefstuk rauw, doorbakken of iets daartussenin is. Bovendien zijn de populieren mooi; ze ritselen in de wind en geven je het gevoel, alsof er dichtbij een bos is. Of liever gezegd gaven. Al tijdens de reis van Keulen naar Maastricht, waar ik in Nederland woon, kreeg ik een eigenaardig voor gevoel. Ik kon het niet onder woorden brengen, maar iets verschrikkelijks was het wel. Kwam het misschien doordat mijn man die de auto bestuurde bij het naderen van ons huis steeds stiller was geworden?

- Wie heeft de populieren omgezaagd?

Als een dierlijke, uit de muil van de oermoeder omhooggestegen angstschreeuw, klonk de kreet van een Finse nakomeling van de shamanen, toen ze na thuiskomst de tuin in stapte en deze verschrikkelijke ontdekking deed. Alle populieren waren of tot torsós gekortwiekt of - zoals onze naaste buur had laten doen - helemaal omgezaagd. De bewoners van het flatgebouw hadden van nu af geen televisie meer nodig. Ik waarschijnlijk spoedig ook niet meer. Een machteloze, krankzinnige woede maakte zich van mij meester en ik dacht erover direct een stuk touw te halen voor mezelf of voor iemand anders.

Mijn man kreeg de wind van voren, omdat hij me niet had gewaarschuwd. Ik probeerde de pijn te verdoven door het huis schoon te gaan maken. Dat bevond zich al in een bedenkelijke staat toen ik naar Finland ging.

- Ik moet wel hopen spinnewebben in mijn hoofd gehad hebben, anders is het onmogelijk dat ik niet al jaren geleden afstand heb kunnen doen van al deze rotzooi, mompelde ik halfluid bij het vullen van de zakken met rommel, terwijl buiten de warmste dagen van de afgelopen zomer voorbij gingen.

Als een bliksemschicht bij inktzwarte hemel

Een week lang redde ik me enigszins. De bloeddrukmeter zou echter zo nu en dan gevaarlijk hoge waarden hebben laten zien, als die gebruikt zou zijn. Ondanks enkele hartverwarmende gebeurtenissen, wond ik me veel te snel op, als ik in de stad uitgleed over hondepoep, vooral, omdat het me - waarschijnlijk dank zij een of ander zesde zintuig - jarenlang gelukt was de hopen zelfs zonder naar mijn voeten te kijken, te vermijden. Of bij het horen van het Maastrichtse dialect, dat alle geboren Maastrichtenaren spreken, maar dat niemand anders dan Maastrichtenaren verstaat of wanneer ik als door een wesp gestoken door de keuken rende.

- Vandaag gaan we ook maar naar de chinees, deelde ik mijn man mee, die doodmoe van zijn werk thuiskwam.

Alles zou misschien nog gegaan zijn, als we niet met het hele gezin, man, zoon en ik, naar het plaatselijke smulfeest in het centrum van de stad waren gegaan. Daar heette het gezellig te

zijn. Fanfarenmuziek en gezang. Kraampjes met kaas, wijn en bier. En vrolijke mensen. Toen we op de plaats van het gebeuren kwamen, het Vrijthof, waarvan de naam verwijst naar het vroegere gebruik ervan als begraafplaats, begonnen de wolken zich opeen te pakken boven mijn al versomberende hoofd.

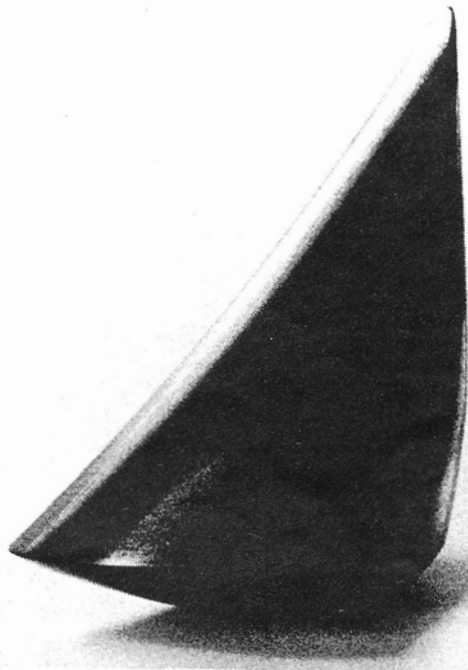
- Ik kan hier niet tegen! Moet ik hier weer doorheen? Ik zeez snikkend op een bankje neer, terwijl de fanfare mijn uitroepen onhoorbaar maakte, hoewel, niemand zou het toch begrepen hebben.

Het gebeurde dus weer. TENE sloeg weer toe. De daaropvolgende nacht zwol mijn keel op. Mijn hele hoofd voelde aan als dat van een olifant. Gedachten kwamen langzaam als ze al kwamen. Mijn koorts steeg en mijn stemming zakte - nog lager dan het peil dat ik had proberen vast te houden. Als verschijningsvorm had de ziekte deze keer een soort bof-pest-malaria-samenstelling gekozen. Maar ik wilde niet naar de dokter.

- Wat maakt het uit. Delf maar een graf, zei ik.

Na een week in mijn bed te hebben liggen lijden met als gezelschap sombere gedachten en enkele zielsvreugde brengende epen, heb ik al de moed uit het raam van mijn werkkamer te kijken. Ik had mijn schrijftafel naar de logeerkamer een verdieping hoger verhuisd, waarvandaan de door de omgezaagde populieren achtergelaten leegte niet te zien is. Nu kijk ik naar de spreuwen en mussen die zwarte bessen zitten te eten in de vlierbes. Dat is - dat weet ik uit ervaring - een teken van herstel. Of in ieder geval iets in die richting.

(vert.Marja-Leena Hellings)

agenda = minne mennä

OKTOBER

8 tot 25 LAPPONIA-tentoonstelling in Utrecht

Te zien zijn sieraden en schilderijen van Björn Weckström.
Adres: Nationaal Museum van Speelklok tot Pierement, Buurkerkhof 10. Open van dinsdag tot zaterdag van 10.00 - 17.00 uur, zondags van 13.00 - 18.00 uur.

dinsdag 13 in Groningen

Sirkka-Liisa Hahmo houdt een lezing over de Kalevala
adres: boekhandel Behrens & Van Londen, Nieuweweg 14
aanvang: 19.30 uur

NOVEMBER

(Alle programmas met Annika Idström onder voorbehoud)

dinsdag 10

21.30-22.30 uur, radio 4
NCRV-radiooprogramma Literama gedeeltelijk gewijd aan de schrijfster Annika Idström

donderdag 12 in Groningen

Annika Idström vertelt over haar eigen werk en de Finse literatuur
tijd: nog niet bekend
plaats: Grote Kruisstr. 2/1 (Faculteit der Letteren)
inlichtingen: 050-635828/635827

donderdag 12 in Groningen

litteraire avond rond Annika Idström
20.30 uur
Cultureel Café de Sleutel
Noorderhaven zz 72

vrijdag 13 in Amsterdam

Annika Idström vertelt over haar eigen werk en de Finse literatuur
tijd: nog niet bekend
plaats: nog niet bekend (universiteit Amsterdam)
inlichtingen: 020-5253876

De traditionele bazaar van de Finse

zeemanskerk wordt dit jaar georganiseerd op:

26-11 18.00-21.00 uur

27-11 12.00-21.00 uur

28-11 12.00-18.00 uur

Adres: s-Gravendijkwal 64, 2014 EG Rotterdam tel.010-4366164

zaterdag 28

Muziekcentrum Vredenburg Utrecht

(telefonisch bestellen 11.00 - 15.00 uur, tel. 030-314544)

aanvang 20.15 uur

Rotterdams Filharmonisch Orkest
Esa-Pekka Salonen, dirigent
Peter Donohoe, piano
Tristan Murail, Ondes Martenot
Messiaen, Turangalila-Symfonie

DECEMBER

Muziekcentrum Vredenburg Utrecht

(telefonisch bestellen 11.00 - 15.00 uur, tel. 030-314544)

vrijdag 4

aanvang 20.15 uur
Radio Filharmonisch Orkest
Walter Weller, dirigent en Alexander Barantschik, viool
Sibelius, Finlandia
Sibelius, Vioolconcert
Bartók, Suite nr.1

vrijdag 11 i.s.m. de Finse radio

aanvang 20.00 uur
Catherijne consort
Wilbert Hazelhet, traverso
Biber, Mensa Sonora
De Fesch, Concerto grosso
Albinoni, Sonate in a 4
Tallari, volksmuziekgroep uit Finland
Radio Kamer Orkest
Roland Kieft, dirigent
Nieuwe muziek uit Finland en Nederland

LOKAKUU

8. - 25. LAPPONIA-näyttely Utrechtissä

Esillä Björn Weckströmin koruja ja maalauksia. Osoite: Nationaal Museum van Speelklok tot Pierement, Buurkerkhof 10. Avoimna tiistaista lauantaihin 10-17, sunnuntaisin 13-17.

tiistai 13 Groningenissa

Sirkka-Liisa Hahmo luennoi Kalevalasta osoite: Kirjakauppa Behrens & Van Londen, Nieuweweg 14
alkaa klo 19.30

MARRASKUU

(Kaikki tapahtumat jotka koskevat Annika Idströmiä ovat vielä vailla virallista vahvistusta)

tiistai 10

klo 21.20-22.30, radio 4
NCRV:n radio-ohjelma Literama osaksi kirjailija Annika Idströmistä

torstai 12 Groningenissa

Annika Idström kertoo omista kirjoista ja Suomen kirjallisuudesta
aika: vielä auki
osoite: Grote Kruisstr.2/1 (Faculteit der Letteren)
tiedot: 050-635828/635827

torstai 12 Groningenissa

kirjallinen ilta Annika Idströmin kanssa
alkaa klo.20.30
Cultureel Café de Sleutel
Noorderhaven zz 72

perjantai 13 Amsterdamissa

Annika Idström kertoo omista kirjoista ja Suomen kirjallisuudesta
aika ja osoite: vielä auki (Amsterdamin Yliopisto)
tiedot: 020-5253876

Suomen merimieskirkon järjestämä

perinteinen **basaari** Rotterdamissa on auki seuraavasti:

26.11 klo 18-21

27.11 klo 12-21

28.11 klo 12-18

Osoite: s-Gravendijkwal 64, 3014 EG Rotterdam puh. 010-4366164

lauantai 28

Muziekcentrum Vredenburg Utrechtissä

(varaukset puhelimitse klo 11-15, puh.030-314544)

alkaa klo 20.15

Rotterdams Filharmonisch Orkest

Esa-Pekka Salonen, johtaja

Peter Donohoe, piano

Tristan Murail, Ondes Martenot

Messiaen, Turangalila-Synfonia

JOULUKUU

Muziekcentrum Vredenburg Utrechtissä

(varaukset puhelimitse klo 11-15, puh.030-314544)

perjantai 4

alkaa klo 20

Radio Filharmonisch Orkest

Walter Weller, johtaja ja Alexander

Barantschik, viulu

Sibelius, Finlandia

Sibelius, Viulukonsertti

Barfk, Suite nr.1

perjantai 11 yhteistyössä Yleisradion kanssa

alkaa klo 20

Catherijne consort

Wilbert Hazelhet, traverso

Biber, Mensa Sonora

De Fesch, Concerto grosso

Albinoni, Sonate a 4

Tallari, kansanmusiikkiryhmä Suomesta

Radio Kamer Orkest

Roland Kieft, johtaja

Uutta musiikkia Suomesta ja Hollannista

ANDERS EN HETZELFDE

IN GESPREK MET DE AMBASSADEUR

Adriaan van der Hoeven

Belangrijk is eigenlijk wat de Nederlanders denken, zegt de nieuwe ambassadeur van Finland, Osmo Lares, tegen het einde van het gesprek waarin zijn standpunt, dat van een Fin dus, centraal stond. Het lijkt typerend voor hem de zaken zo om te draaien en in plaats van ondervraagde vragensteller te worden. Van ons uit gezien, van de ambassade uit willen wij graag weten wat de Nederlanders interesseert, verduidelijkt hij. In dit opzicht zijn Nederlandse vrienden van belang en ook vriendschapsverenigingen

Hetzelfde

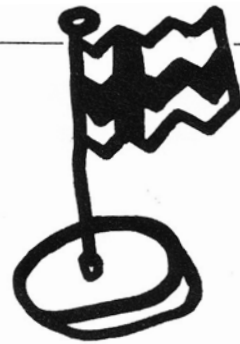
In een voorzichtige poging om zijn eerste indrukken over de Nederlanders te formuleren, lijkt hij niet ver af te staan van zijn voorganger, die zei dat Nederlanders en Finnen prima met elkaar overweg kunnen. *Ik heb de indruk dat er veel gelijk is, de houding ten aanzien van de maatschappij...in de buitenlandse politiek, de houding tegenover ontwikkelingslanden, de rechten van de mens...veel van wat met de VN te maken heeft...* Dit signaleren van overeenkomst sluit direct aan bij het belang dat hij hecht aan het beeld van Finland als een land dat niet zoveel anders is dan andere Westeuropese landen. *Ik wil benadrukken dat, als ik denk aan het beeld van Finland in de wereld, er geen reden is om te proberen zoveel mogelijk punten te vinden die de Finnen anders zouden maken dan de anderen. Dat is in die zin niet erg voordelig, omdat het toch een feit is dat Finland deel uitmaakt van de Westerse en Noordse cultuur en van dezelfde aard is als Scandinavië. Er is dus reden om te benadrukken dat Finland niet zo heel veel afwijkt van zijn omgeving. Dat men altijd het anders-zijn zo heeft benadrukt, komt voort uit de geschiedenis. In de vorige eeuw en ook daarvoor was het belangrijk om te benadrukken dat Finland als een natie al bestond en niet alleen een deel van Rusland of van Zweden was.*

Dus uit het feit dat Finland een jong land is...

Nee dat is niet waar...

...als staat...

Ja als onafhankelijke staat is het jong en het is belangrijk geweest de overtuiging te kweken dat het op eigen benen kon staan, met zijn eigen kwaliteiten. Er was dus een duidelijke reden voor om te benadrukken dat we anders waren dan onze

buren, maar dat hebben we misschien niet zo hard meer nodig in de huidige tijd en ook in de informatie naar het buitenland hoeven we dat niet meer zo te onderstrepen.

Nu is het kennelijk van meer belang duidelijk te maken dat Finland een internationaal land is. *Ja dat het een land is dat zich steeds internationaler oriënteert en een land dat kan wedijveren met andere Westeuropese landen en niet alleen economisch, maar ook voor de rest.*

Het beeld van Finland

Dat het beeld van Finland ter sprake kwam, is geen toeval, maar heeft te maken met het feit dat de minister van Buitenlandse Handel, Pertti Salolainen, enige tijd geleden een werkgroep heeft ingesteld die dat beeld moet onderzoeken en moet nagaan of er iets aan te verbeteren is. Hetzelfde onderwerp kwam ook aan de orde in Helsinki tijdens een bijeenkomst van Finse ambassadeurs in West-Europa deze zomer. *Het is een belangrijke zaak, zegt Lares. Het beeld van Finland is... over Finland weet men zo weinig in het buitenland. Het is belangrijk vooral de mensen te doen inzien dat Finland een... een, om het vormelijk te zeggen een ontwikkeld land met een markteconomie is. Een land met een markteconomie dat technisch hoog ontwikkeld is en... dat Finland een betrekkelijk welvarend land is, waarin de sociale omstandigheden goed zijn. Hoe komt het dat men dit in het buitenland niet weet? Is er iets fout, lijkt een voor de hand liggende vraag.*

Fout is dat men het niet weet, maar ik kan niet zeggen waardoor het komt, misschien komt het door ons zelf, dat we ons niet goed gepresenteerd hebben.

Is er nu een nieuwe richtlijn, zodat Finland beter gepresenteerd wordt in het buitenland?

Er is geen duidelijk omschreven regel, maar een algemene gedachte is dat benadrukt moet worden dat wat ik zoëven heb gezegd, dat Finland een ontwikkeld land is en een goede handelspartner. Helsingin Sanomat, het grootste dagblad in Finland, schreef dat het beeld van Finland in het buitenland vooral bepaald wordt door Finlands houding ten opzichte van bijvoorbeeld vluchtelingen. De ambassadeur denkt daar iets anders over. Voor het grote publiek is dat een erg ver weg liggende zaak, maar natuurlijk is het

De nieuwe ambassadeur van Finland, Osmo Lares, is geboren in Tampere, maar heeft zijn jeugd doorgebracht in Helsinki, in hetzelfde stadsdeel als zijn voorganger, in Kruununhaka. Ook hij is van huis uit jurist; op het Ministerie van Buitenlandse Zaken was hij zowel met economische als met juridische zaken belast. Hij is veel in het buitenland geweest, woonde o.a. in Frankrijk en Duitsland, en was ambassadeur in Japan en laatstelijk in Australië. Op het ogenblik vertegenwoordigt hij Finland als ambassadeur zowel in Nederland als in Ierland en is hij druk bezig kennis te maken met zijn collegas, met ambtenaren en ministers.

belangrijk dat we ook een goede naam hebben op deze terreinen. Het is goed dat men afweet van de Finse politiek op het gebied van de vluchtelingen, maar ik geloof niet dat met het Finland-beeld hierop bedoeld wordt. Het gaat er in eerste instantie om dat men weet wat voor land Finland überhaupt is, het gaat niet zozeer om de details. Maar op alle punten is het natuurlijk nodig dat er een correct beeld wordt gegeven.

In Helsingin Sanomat werd ook gezegd dat Finland in een groot deel van de wereld beter af zou zijn als het meteen als een deel van Scandinavië zou worden gezien. Daarmee stemt Lares in: *Dat zou een belangrijke zaak zijn. Het zou voordelig voor ons zijn als Finland als een deel van Scandinavië zou worden beschouwd naar mijn persoonlijke opvatting. Bijvoorbeeld in Noord-Amerika en Australië weet men wat Scandinavië is en Finland wordt daarbij gerekend, maar van een begrip als Nordic Countries weet men eigenlijk niet wat men zich daarbij moet voorstellen.*

De Finse lijn

De minister van Buitenlandse Zaken, Sorsa, heeft voorgesteld de benaming Paasikivi-Kekkonen lijn voor de Finse buitenlandse politiek te vervangen door de Finse lijn. Behalve dat hij beschuldigd werd van partijpolitieke motieven (noch Paasikivi, noch Kekkonen waren immers sociaal-democraat) lijkt dat ook te maken te hebben met het beeld van Finland naar buiten toe. Lares: *De Minister van BZ heeft gezegd dat onze buitenlandse politiek zo koersvast is, dat ... en dat er zo'n brede overeenstemming over is dat die evengoed de Finse lijn genoemd zou kunnen worden, maar de minister-president zei dat zijns inziens de benaming Paasikivi-Kekkonen lijn voldeed en gebruikt kon blijven worden. Het voornaamste is dat de buitenlandse politiek niet veranderd is. Op de suggestie dat deze nieuwe naam die andere beladen term, finlandisering, wat weg zou kunnen drukken in het spraakgebruik,*

zegt hij: Ik weet het niet, maar ik stel me voor dat de minister bedoelde dat, omdat iedereen in Finland het eens is over de buitenlandse politiek, eigenlijk ook alle partijen, dat het daarom de politieke lijn is van alle Finnen, dus de Finse lijn. En achteraf zou je dat zo kunnen noemen, maar het grootste deel van de Finnen lijkt van mening dat de oude naam toch goed de politiek weergeeft.

Consensus

Het begrip overeenstemming, consensus, duikt zowel in de buitenlandse als in de binnenlandse politiek op. Het is karakteristiek voor Finland; een gewone meerderheid is niet voldoende. *Nee, het gaat niet alleen om meerderheidsbesluiten, maar om bredere eensgezindheid. Dat is allang zo. Over de belangrijkste kwesties moet in grote lijnen brede overeenstemming bestaan, ook wat betreft sociale vraagstukken en de economie. Gestreefd wordt naar oplossingen die iedereen of bijna iedereen kan goedkeuren. Dat is in de laatste decennia ontstaan. Als we denken aan na de oorlog, vooral de laatste decennia, is er geen scherpe scheiding meer tussen links en rechts, de roden en de witten, zoals in 1918, zo'n scheidslijn is dan verdwenen. Naar mijn idee ligt er aan de consensusidee het streven ten grondslag dat de burgers niet meer in twee kampen verdeeld worden.*

Het beeld van Finland wordt natuurlijk niet alleen bepaald door de politiek, de cultuur maakt er een wezenlijk onderdeel van uit. De ambassade heeft hier ook een taak. Binnen o.a. het kader van het cultureel akkoord tussen Nederland en Finland probeert ze de Finse cultuur voor het voetlicht te brengen en de samenwerking te bevorderen. *Voor zover de financiële middelen het toelaten, voegt de ambassadeur toe. Maar het is niet alleen een kwestie van geld, of wel? In grote trekken is er natuurlijk sprake van geld, tentoonstellingen e.d. zouden er meer kunnen zijn, dat zou natuurlijk kunnen, maar voor een belangrijk deel is het een zaak van particulieren, van universiteiten en instituten, van particulier initiatief. Voor een groot deel komt het voort uit particulier initiatief.*

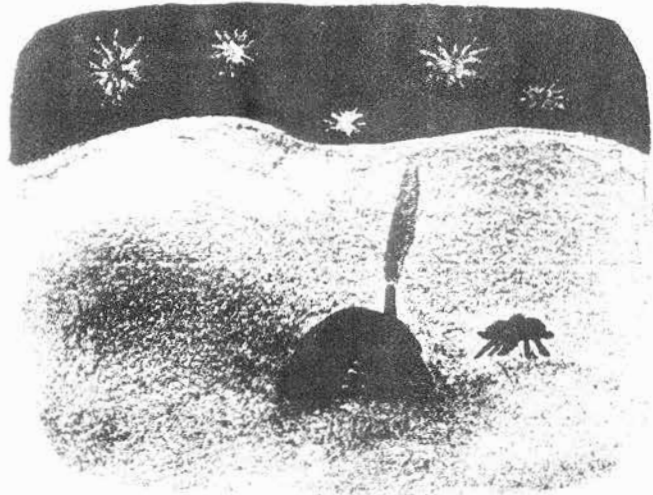
Anders

Het is onvermijdelijk dat toch de vraag naar het eigene, met andere woorden het anders zijn van Finland en zijn cultuur, zich opdringt. Het onbekende moet bekend worden, daar wordt

soms behoorlijk wat geld aan uitgegeven door de Finse regering. Wat is de kern van de Finse cultuur, wat zouden de Nederlanders in de eerste plaats moeten weten van Finland, van de Finnen. *Dat is een moeilijke vraag, iets om over na te denken. Wat zou het antwoord zijn als het over de Nederlanders ging? Tja, als je over bepaalde trekken spreekt, zou je zeker kunnen noemen een nogal sterke originaliteit en een begaafdheid in het bedenken van nieuwe ideeën. De design bijvoorbeeld vergt zo'n bekwaamheid. De Finnen zijn tamelijk oorspronkelijk en hebben een bepaald gevoel voor humor en een sterk nationaal gevoel van eigenwaarde, in tegenstelling tot wat vaak*

beweerd wordt. En de nabijheid tot de natuur, dat moet ik toevoegen, dat is typerend. De huidige Fin is behoorlijk tevreden met zijn land... Je hoort niet vaak harde kritiek op het eigen land. Finland is nu ook rijker dan -laten we zeggen- tien jaar geleden. Osmo Lares beaamt dat: Ja, de verandering is tamelijk snel gegaan. En op zoek naar een verklaring zegt hij: We hebben onze zaken de laatste tijd goed voor elkaar, en dat heeft misschien weer te maken met het wederzijdse begrip in Finland, er bestaat een consensus over wat er gedaan moet worden.

Modil Hagbrink, Leven in apland

vertaling: Marianne Molenaar
H.Gottmer-Haarlem 1987.
ISBN 90 257 2062 5, prijs f 24.50

een boek dat in de eerste plaats bedoeld is voor kinderen, maar ook veel etenswaardigs voor volwassenen bevat. Het is een beschrijving van de zogenaamde Treklappen, die nog leven aan de rendierteelt. De trek van de dieren, het merken en scheiden van de ieren komt aan de orde, maar tevens de agelijkse dingen. Hoe wonen de Treklappen, wat eten ze, hoe verplaatsen ze zich. Ook al maken ze tegenwoordig gebruik van jeeps en sneeuwscooters, og steeds is de band met de natuur zeer auw en bepalen de seizoenen hun manier van leven. Het verhaal is rijk eillustreerd met aquarellen, waarin op aaie, kleurrijke wijze het verhaal (de anier van leven van de Treklappen) nog ens aanschouwelijk wordt gemaakt. In e tekst komen een aantal Lapse woorden oor die (onvertaalbare) kernbegrippen uit e cultuur van de Treklappen weergegeven, oals lávvo, de tent, goatti, de wintertent, iida, alle mensen uit hetzelfde raasgebied. Dat is leerzaam, maar vereist oms extra concentratie.

Grote reis-encyclopedie van Europa Finland

ekturama, 1987, ISBN 90 514 1020 4,
rijs f 50,-

en met veel grote, mooie foto's angeklede reis-encyclopedie, of eigenlijk en groot uitgevallen reisgids. Niet zozeer m mee te nemen, maar om thuis door te laderen en te gebruiken bij de oorbereiding van de reis naar Finland. e geschiedenis van Finland komt in het erste hoofdstuk aan de orde. Daarna

worden de verschillende delen van het land behandeld. Aan het eind van ieder hoofdstuk wordt een bepaalde route besproken. Een verzorgde uitgave die vooral aantrekkelijk is als kijkboek en naslagwerk.

Päivi Schot-Saikku, Fins en de verfinsing van Finland

Publikatie nr.5 van de vakgroep Finse en Hongaarse taal- en letterkunde, Universiteit van Amsterdam, 1987. Voor leden van de vereniging Nederland-Finland f 10,-

In deze bundel, die in eerste instantie samengesteld is voor studenten Fins, wordt in vier hoofdstukken de geschiedenis, de ontwikkeling en de huidige status van de Finse taal uit de doeken gedaan. Ook het Zweeds en het Samisch komen aan de orde. Het boekje beperkt zich niet alleen tot taaltechnische zaken, maar biedt een breder perspectief, zodat het ook interessant kan zijn voor wie niet speciaal door taal alleen geboeid is. Jammer, dat het Nederlands er bekaid is afgekomen: de bevestigde opvatting (vakiintunut käsitys), aanknopen aan, een stap terug nemen, zich bekennen voor, e.d. hebben een storende werking tijdens het lezen. Toch een waardevol overzicht met handige literatuurverwijzing.

Ook nog leverbaar het mooie overzicht, boordevol informatie voor wie na het feestjaar 1985 (150 jaar Kalevala) meer over het epos en zijn achtergrond wil weten:

Lili Ahonen en Päivi Schot-Saikku, **Kalevala, Lönnrot en Finse Volkspoëzie** Publikatie nr.4 van de vakgroep Finse en Hongaarse taal- en letterkunde, Universiteit van Amsterdam, 1985. Eveneens 10,- voor leden van de vereniging

De **FINNJET-Line** verstrekt aan de leden van de vereniging Nederland-Finland speciale kortingen bij reserveringen voor Finnjet-passages met de volgende vertrekdata:

uit Travemünde:
november 19, 25
december 02, 17, 20, 27
januari 03, 07, 10, 14, enz.

uit Helsinki:
november 23, 30
december 07, 15, 19, 29
januari 05, 09, 12, 16, enz.
Nadere informatie en boekingen bij F.A.Voigt en Co bv., Saxen Weimarlaan 52, 1075 CE Amsterdam, tel.020-796212

oproep

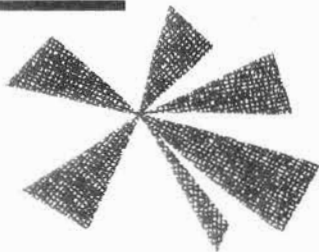
Wij willen graag een zo volledig mogelijk overzicht publiceren van plaatsen en instellingen waar Fins onderwezen wordt. Informatie hierover doorgeven aan de redactie a.u.b. (Sloep 342, 9732 cx Groningen, 050-420816). Eén van die plaatsen is Rotterdam, waar de Finse Zaterdagsschool lessen verzorgt voor zowel kinderen als volwassenen. Inlichtingen hierover 010-4366164 of 079-521973 ('s avonds).

Aikomuksemme on julkaista kokonainen lista paikoista ja laitoksista, joissa opetetaan suomea. Tiedot tästä toimitukselle, olkaa hyvä (Sloep 342, 9732 cx Groningen, 050-420816). Yksi näistä paikoista on Rotterdam, missä Suomalainen Lauantaikoulu antaa opetusta sekä lapsille että aikuisille. Tiedot tästä 010- 4366164 tai 079-521973 (iltaisin).

HALUATKO PUHUA LAPSELLESI SUOMEA?

Kaipaatko kuitenkin jonkinlaista kodinulkopuolista tukea äidinkielen opettamiseen? Niin minäkin, ja siksi haluaisin perustaa toisten suomalaisten äitien kanssa Hoofddorpin/Amsterdamin lähelle lapsien suomalaisen kielikoulun. Soita minulle!
Tuula Berg-Bhler, puh. 02503-11022.

Suomalainen 20-v. yo-tyttö, hammashoitaja, hakee työtä Hollannista syys 87 - huhti 88, esim. au-pair, englanninkielisestä perheestä. Vastaukset Tiivi Pukkila, Soltintie 13, 15240 Lahti, puh. 09-358-18-504519.

EEN BUREAUCRATISCHE WATERLINIE

VISUM, VERBLIJFS- EN WERKVERGUNNING

Katriina Kekkonen, Oikeust.Kand.
Avustava lakimies Scandinavian Law Office

De politiek van Finland ten aanzien van buitenlanders is de laatste jaren nogal eens onder vuur genomen. Zowel in Finland als in het buitenland heeft men op een manier die nu niet direct vlelend was voor de Finse overheidsdienaars aandacht geschonken aan de Finse houding ten opzichte van buitenlanders die het land in willen.

Feit is, dat de Finse wetten het land afschermen tegen buitenlanders. De reden is gemakkelijk te vinden en ligt in de nabije geschiedenis; veel wetten over deze kwestie stammen uit de tijd dat Finland een grootvorstendom binnen Rusland was, toen men de Russen niet dezelfde rechten wilde geven als de Finnen.

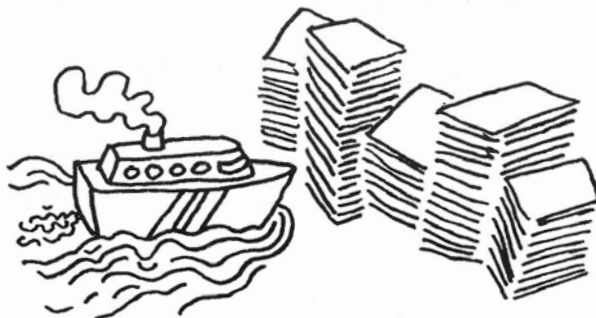
Het is niet mijn taak de Finse autoriteiten te bekritisieren noch om ze te verdedigen - dat laat ik over aan de deskundigen. Maar Nederlanders die Finland willen bezoeken of er willen werken, kunnen maar beter op de hoogte zijn van de bureaucratische voetangels en klemmen die hun te wachten staan voordat het land van de duizenden meren voor hen opengaat. Daar moet evenwel direct aan toegevoegd worden dat de regelingen die ik verderop behandel in principe voor alle buitenlanders gelden, dus voor iedereen die geen Fins staatsburger is. Alle uitzonderingen gaan erug op verdragen die Finland met andere staten gesloten heeft. Op grond van een staatsverdrag hebben bijvoorbeeld de staatsburgers van de Noordse landen vaak precies dezelfde rechten als de Finse staatsburgers. Nederlanders worden dus niet beter of slechter behandeld dan andere buitenlanders.

Visum

De Nederlander die als toerist of anderszins als bezoeker naar Finland komt, heeft geen visum nodig om het land binnen te komen, als zijn verblijf tenminste niet langer dan drie maanden duurt. Finland en Nederland hebben hierover al in 1952 een staatsverdrag gesloten. De samenwerking tussen de Noordse landen brengt het zich mee, dat bij die drie maanden ook het verblijf in andere Noordse landen meegerekend wordt. Met andere woorden, als onze Nederlander twee maanden de Noorse fjorden

heeft bewonderd, mag hij nog maar één maand zonder visum in Finland verblijven. (Gezien het weer de afgelopen zomer was de grens van drie maanden voor iedere verstandige toerist meer dan genoeg!)

Als onze Nederlander toch langer dan die drie maanden in Finland wenst te blijven, of als hij van plan is er zijn brood te verdienen als eigen baas of in loondienst, heeft hij een visum oftewel een vergunning om het land binnen te reizen nodig. In dat geval moet hij het visum al hebben voordat hij in Finland aankomt. In Nederland geeft de Finse ambassade in Den Haag de visa uit.

Verblijfsvergunning

Indien onze Nederlander van plan is langer in Finland te blijven dan op zijn visum staat aangegeven of als hij zich blijvend in Finland wil vestigen, heeft hij een verblijfsvergunning nodig. Verblijfsvergunningen worden toegekend door het Finse Ministerie van Binnenlandse Zaken. Nu stuiten we op een onderwerp waarover breedvoerig is gediscussieerd in het grootste Finse dagblad, namelijk de verhouding verblijfsvergunning - visum. Het Finse Bureau voor Buitenlanders (een orgaan dat valt onder het Ministerie van Binnenlandse Zaken) heeft namelijk het verstrekken van visa en verblijfsvergunningen tot een speciale bureaucratische kunst verheven, waar zelfs de nationale ombudsman zich mee heeft bemoeid.

In de Finse wetten aangaande buitenlanders wordt kortweg gesteld, dat een buitenlander een verblijfsvergunning nodig heeft, als de in het visum toegestane tijd afloopt. In de verordening

(d.i. een bepaling op een lager niveau dan een wet) aangaande buitenlanders is weer bepaald dat een buitenlander die bij aankomst in het land niet over een visum beschikt, slechts bij zeer dringende redenen een verblijfsvergunning gegeven kan worden. Deze regeling is er de oorzaak van dat een buitenlander die als toerist naar Finland komt, maar dan voor langere tijd in het land wil blijven om er bijvoorbeeld te studeren, uit Finland weg moet naar zijn eigen land (of in ieder geval buiten de Noordse landen) om een visum aan te vragen bij de Finse ambassade! Visa worden immers afgegeven door de Finse vertegenwoordiging in het buitenland. Deze gang van zaken brengt vanzelfsprekend veel kosten voor de desbetreffende buitenlander met zich mee - en de archieven van de bureaucratie worden weer verrijkt met verscheidene documenten.

De boven geschetste gedragslijn die het Bureau voor Buitenlanders volgt, heeft zelfs geleid tot bezwaarschriften bij de hoogste wetscontroleerende organen, en de nationale ombudsman heeft de zaak onder de aandacht gebracht van de regering in een brief die hij in mei dit jaar verstuurd heeft. De brieven van de nationale ombudsman zijn niet maar zo memoranda: volgens de wet moeten ze ook altijd uitmonden in maatregelen. Deze keer was het resultaat, dat de verordening aangaande buitenlanders al dit najaar wordt aangescherpt. De verbeteringen zijn evenwel in zoverre maar schijn, dat men niet van plan is de basisgedragslijn ten aanzien van aanvragen voor een verblijfsvergunning te veranderen. De buitenlanders zullen die ook voortaan in eerste instantie moeten aanvragen bij de Finse vertegenwoordiging. Preciseringen worden echter aangebracht in die zeer dringende redenen, op grond waarvan een verblijfsvergunning wordt verstrekt aan iemand die zonder visum het land is binnengereisd. Deze redenen zijn tot dusverre volledig ter beoordeling van het Bureau voor Buitenlanders geweest. Tot zulke redenen werden gerekend aantoonbare zwangerschap, huwelijk met een Fin(se) dat tenminste een jaar van kracht was, minderjarige kinderen of politieke vervolging. Nu wil men een speciale lijst van redenen, die worden geaccepteerd als zeer dringende redenen, aan de wettelijke regeling toevoegen. Men hoopt dat hiermee de argumenten die nader onderzocht moeten worden zullen verminderen en dat er een einde komt aan onlogische uitzettingen uit het land.

Nog meer verwarring wordt veroorzaakt door het feit dat een visum slechts wordt afgegeven ten bate van een bepaalde bedoeling. Als de

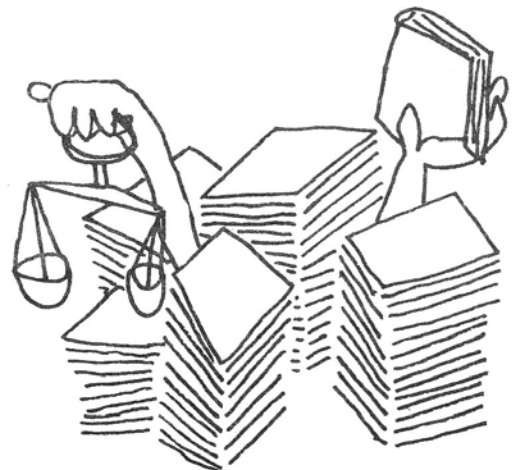
bedoeling van het verblijf verandert, moet een nieuw visum worden aangevraagd. Het verkrijgen van een verblijfsvergunning lukt niet zonder meer. (Dus als er niet sprake is van een zeer dringende reden.) Zo is het voorgekomen, dat een buitenlander die naar Finland was gekomen om er te werken uit het land werd gezet om een visum aan te vragen, omdat hij zijn verblijf wilde verlengen in verband met studie.

Een verblijfsvergunning wordt in het algemeen eerst voor een jaar toegekend. Na een verblijf van twee jaar kan ook een vergunning worden toegekend die voorlopig van kracht blijft.

Werkvergunning

Indien onze Nederlander van plan is zijn brood te gaan verdienen in Finland, moet hij een werkvergunning hebben als hij het land in komt. Als hij het land inreist zonder werkvergunning, kan deze hem gegeven worden op grond van (alweer) 'zeer dringende redenen'. Als onze Nederlander al om andere redenen in het land verbleef, maar nu betaalde arbeid gaat verrichten, moet hij voordat hij met het werk begint een werkvergunning aanvragen bij het Ministerie van Binnenlandse Zaken. In het buitenland geeft de Finse vertegenwoordiging werkvergunningen af. (In dit geval hoeft men dus niet uit Finland weg om een werkvergunning aan te vragen).

Hier moet opgemerkt worden, dat op veel terreinen behalve een normale werkvergunning ook een bijzondere vergunning om een beroep uit te oefenen vereist is. Daarenboven zijn bepaalde beroepen volledig uitgesloten voor buitenlanders, bijvoorbeeld het beroep van tandtechnicus kan alleen door een Fins staatsburger beoefend worden. (Als iemand voor deze regel een goede reden weet, zou ondergetekende die graag horen!)

Een werkvergunning wordt alleen gegeven voor werk dat voor een in de vergunning genoemde werkgever verricht moet worden. Deze bepaling vergemakkelijkt de positie van de buitenlander niet, want het duurt nogal eens lang eer een aanvraag voor een werkvergunning behandeld is. Dit beïnvloedt vooral het zomerkwerk van jongeren, want de arbeidsplaats kan verloren gaan in de tijd dat de aanvraag behandeld wordt. Bovendien moet een buitenlander een nieuwe werkvergunning halen, als hij van werkgever verandert. Een werkvergunning wordt in het algemeen voor een jaar per keer gegeven. Na twee jaar, als de buitenlander in zijn eigen onderhoud voorzien heeft met betaald werk, kan hem een werkvergunning zonder een tijdgrens en beperkingen worden gegeven.

Huwelijk met een Fin(se)

Het huwelijk met een Fin(se) stelt de buitenlander niet noodzakelijkerwijze vrij van het aanvragen van een visum. Als onze Nederlander voornemens is zich blijvend te vestigen in Finland met zijn Finse echtgeno(o)t(e), moet hij bij de Finse vertegenwoordiging in Den Haag een vergunning om het land binnen te reizen halen. Bij de visumaanvraag moet dan gevoegd worden een overeenkomst met de Finse eega waaruit blijkt, dat deze zijn Nederlandse echtgeno(o)t(e) tijdens het verblijf in Finland zal onderhouden en zonedig de terugreis naar Nederland zal betalen. De Finse echtgeno(o)t(e) moet bovendien duidelijkheid verschaffen over zijn/haar adres in Finland, de omvang van de woning en of de woning gehuurd dan wel in eigen bezit is. Zijn/haar werkgever moet ook inlichtingen verschaffen over zijn/haar verdiensten en de aard van het werk.

Bovenstaande betekent absoluut niet dat een buitenlandse echtgeno(o)t(e) huisman of huisvrouw zou moeten blijven om het land in te mogen. Er kan op de normale wijze een werkvergunning worden aangevraagd. De bedoeling hiervan is te voorkomen, dat een echtgeno(o)t(e) die het land binnenkomt, zonder arbeidsinkomsten en door zijn/haar echtgeno(o)t(e) in de steek gelaten door de sociale dienst onderhouden zou moeten worden.

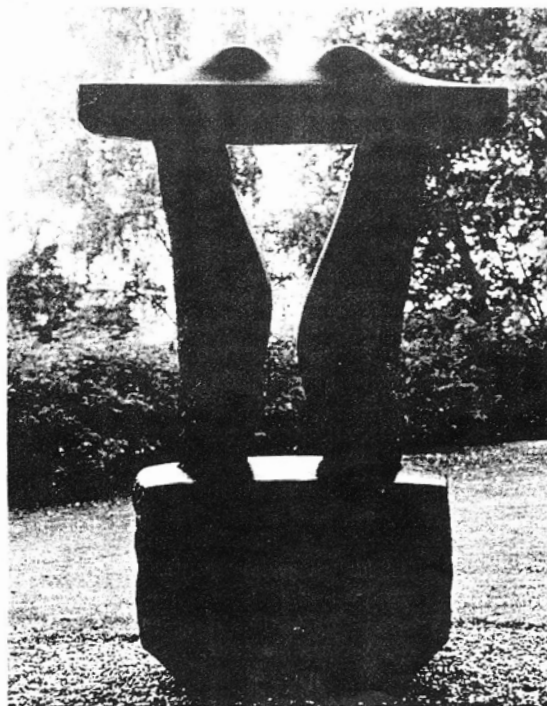
Tot slot

Het lijkt erop, dat mijn bezoeken aan het politiebureau in Rotterdam gemakkelijk zijn geweest vergeleken met die van onze Nederlander die in Finland aankomt. Ik ben immers maar drie keer in een tijd van zes maand wezen uitleggen dat ik een werkvergunning had gekregen, dat ik verzekerd ben tegen ziekte, dat ondanks dat ik getrouwd ben mijn naam niet uit twee delen bestaat en dat ik een

verblijfsvergunning had aangevraagd. Die heb ik ook gekregen - maar slechts samen met mijn echtgenoot. Maar ik ben niet naar Helsinki gestuurd, naar de Nederlandse ambassade om hetzelfde uit te leggen!

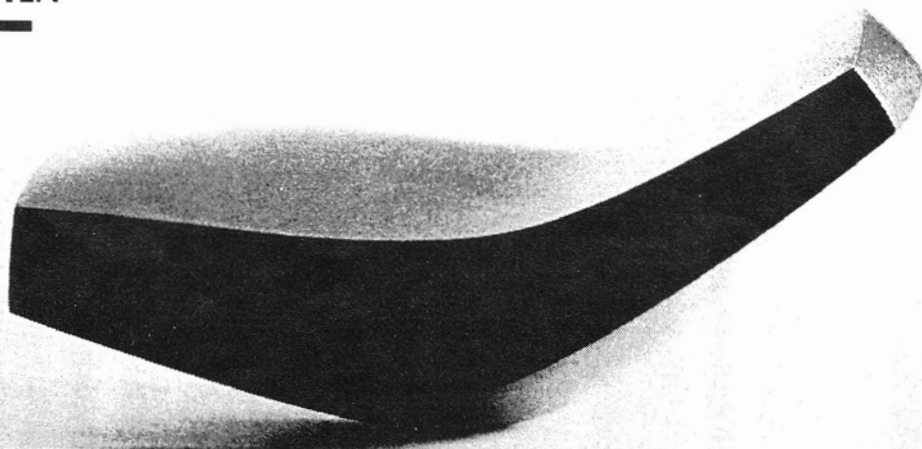
Tiivistelmä

1. Hollantilainen saa oleskella Suomessa turistina 3 kk:n ajan ilman viisumia. Tähän lasketaan mukaan myös oleskelu muissa Pohjoismaissa.
2. Pitempi oleskelu vaatii oleskeluluvan. Oleskeluluvan saamisessa on erikoista se, että sen hakemiseen tarvitaan pääsääntöisesti viisumi. Eli jos turistina saapunut hollantilainen haluaa jäädä Suomeen vaikkapa opiskelemaan, hänen on palattava Hollantiin anomaan viisumia, jotta sitten voisi anoa oleskelulupaa. Tästä pääsäännöstä tehdään poikkeuksia erityisen painavista syistä, jotka nyt ovat täysin ulkomaalaistoimiston harkittavissa. Syksyllä niistä on kuitenkin tulossa esimerkinomainen lista. Pääsääntö jatkuu kuitenkin silloinkin.
3. Työlupaa tulee anoa ennen Suomeen saapumista, jos aikoo ryhtyä ansiotyöhön Suomessa. Työlupa annetaan tietylle työnantajalle tehtävää työtä varten. Lisäksi on huomattava, että ulkomaalainen tarvitsee useihin ammatteihin erityisen ammatinharjoittamisluvan normaalin työluvan lisäksi.

EEVA-LIISA MANNER

GEDICHTEN

KUPILLINEN TEETÄ

Varjo meni ylitse. Lintu vai pilvi,
vai minun hämärän tahtoni kuva?
Vai jokin toinen...muodoton, täynnä sisällystä,
se jota ei muuteta, joka ei tee sopimuksia,
se jonka mukaan huojun ja jota vastaan tahtoni
on vain kaipaus, heikko kuin haavan kuori,
hauras, kevyt kuin teeseula, lehtien paino
tulessa.

Tahtoni, tahto. Kupillinen teetä
tyhjässä illassa kuistilla.
Sytytän lamppua. Sydän on palanut.
Nojaan, mietin metsän syvennyksessä,
minut uuvuttaa illan
liikahdus.

Lammella huutaa lintu, ang-ank.

SUMUSSA

Sumussa raskaiden lintujen kitkuva laulu
(äänestä kuulen näkymättömien lintujen painon),
alhaalla kostea metsä

ja järvellä jokin vedestä syntyvä, suippo
joka liikkuu laulun kiilaa vastaan
ja saa hitaasti veneen muodon.

EEN KOPJE THEE

Er ging een schaduw over. Een vogel of een
wolk,
of het beeld van mijn schemerige wil?
Of iets anders... ongevormd, vol inhoud,
dat wat niet anders wordt, wat geen verdragen
sluit,
dat waarmee ik wankel en waartegen mijn wil
slechts verlangen is, zwak als een wondkorst,
breekbaar, licht als een theezeef, het gewicht van
bladeren in de wind.

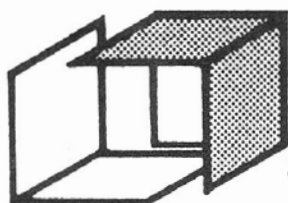
Mijn wil, de wil. Een kopje thee
in de lege avond op de veranda.
Ik steek de lamp aan. Het hart heeft gebrand.
Ik leun, ik denk in de diepte van het bos,
mij mat af de avondlijke
beweging.

In de veenplas roept een vogel, ang-ank.

IN DE MIST

In de mist het scherpe lied van zware vogels
(aan het geluid hoor ik het gewicht van de
onzichtbare vogels),
beneden het vochtige bos

en in het meer iets uit het water geboortig, spits
dat zich beweegt tegen de wig van het lied
en langzaam de vorm van een boot krijgt.

Handelmaatschappij
MULTIPLAAT B.V.
Oosteinde 43 - 1483 AC De Rijp
Tel. 0 2997 - 4029
Telex: 16405

Specialist in Finsse Plaatmaterialen.

O.a.

Fins Betonmultiplexen

Berken, Combi, Vuren.

Donkerbruin, Groen, Lichtbruin, Witte film.

Maten: t/m 400 cm uit voorraad leverbaar.

Finsse Antislipplaten

Berken, Combi, Diverse coatings.

Dikten t/m 30 mm uit voorraad.

Fins Schildersmultiplex

Berken, Combi t/m 21 mm uit voorraad
leverbaar

Fins Vliegtuigtriplex.

*Uitsluitend leveranties aan handel en
grootverbruikers.*

Vluchten naar Finland/Lennot Suomeen met FINLAND VAKANTIES WESTERMAN

(de nieuwe naam voor/entinen M2000-Finlandafdeling)

voor de leden van de vereniging Nederland-Finland/Hollanti/Suomi yhdistyksen jäsenille

Herfst en Winter Syksy ja Talvi 87/88

Vertrek/lähtö: elke dag/joka päivä

Periode: 1.11.87 - 31.3.88

715,- retour/meno-paluu

360,- voor kinderen van 2 tot 12 jaar/lapsille 2-12

72,- voor kinderen tot 2 jaar/lapsille 2-ään asti

Verblijf ter plaatse: één nacht van zaterdag op zondag tot een maand.
Oleskelu: vähintään yksi yö lauantaista sunnuntaihin, enintään yksi kuukausi.

Finnair-dienstregeling/Finnairin aikataulu:

Vertrek Amsterdam:	13.00 en 17.25
Aankomst Helsinki:	17.20 en 21.40
Vertrek Helsinki:	08.00 en 09.25
Aankomst Amsterdam:	10.20 en 11.45

Wijzigingen voor vertrek/Muutokset ennen lähtöä: 50,- p.p./p.h.
Daarna niet meer mogelijk/Sen jälkeen ei enää mahdollista.

Annuleringskosten/Peruutuskulut: 50,- p.p./p.h.

Let op:/Huomio: Deze vluchten kunnen alléén geboekt worden bij Finland Vakanties Westerman en niet meer bij de M2000-kantoren.

Nämä lennot voidaan varata ainoastaan Finland Vakanties Westermanin eikä enää M2000 sivutoimistojen kautta.

Finland Vakanties Westerman

nieuw adres/uusi osoite: Nieuwe Weteringstraat 40 - 1017 LS Amsterdam
voorlopig tel. nr./väliaikainen puh. nr.: 020 - 277171

Extra kerstreizen Erikois joululennot

vrijdag/perjantai 18, zaterdag/lauantai 19 en zondag/sunnuntai 20 december/joulukuuta

Vraag naar onze goedkope vluchten uit Finland, ook met Kerstmis.
Edullisia lentoja myöskin jouluna Suomesta Hollantiin.